

26 januari 2026

Liberating Hollywood – Female Filmmakers of 1970s American Cinema

Met landelijke release van *Wanda*

Met *Liberating Hollywood* toont Eye Filmmuseum het werk van vrouwelijke regisseurs in het Amerika van de jaren 70. Ze pionierden tijdens de tweede feministische golf, maar hun werk is zelden of nooit in Nederland te zien geweest. Een van de hoogtepunten is *Wanda* (1970) van Barbara Loden, die vanaf 5 maart door Eye wordt uitgebracht in de landelijke filmtheaters.

Liberating Hollywood – Female Filmmakers of 1970s American Cinema, 5 maart – 8 april 2026 in Eye Filmmuseum, IJpromenade 1, Amsterdam, eyefilm.nl/liberatinghollywood

In de jaren 70 waren er naar schatting slechts zestien vrouwen actief binnen de Amerikaanse onafhankelijke en studiofilmindustrie: regisseurs als Barbara Loden, Elaine May, Anne Bancroft, Lee Grant, Joan Micklin Silver, Penny Allen en Claudia Weill. In haar boek *Liberating Hollywood* (2018) tekende Maya Montañez Smukler hun opmerkelijke carrières op. Deze vrouwen, vaak begonnen als actrices, roeiden tegen de stroom in en slaagden erin zich een weg te banen binnen de mannelijke Hollywood-cultuur.

Met het filmprogramma *Liberating Hollywood – Female Filmmakers of 1970s American Cinema* ontsluit Eye Filmmuseum hun zelden vertoonde werk.

Landelijke release *Wanda*

In *Wanda* (1970) is Barbara Loden (regie, scenario) fenomenaal als de op drift geraakte gescheiden vrouw Wanda. Ze verlaat haar kinderen en gaat op pad door de vervallen 'rust belt' van Pennsylvania. Ooit een zelden vertoonde cultfilm, nu een klassieker van feministische cinema, onlangs verkozen tot een van de 50 beste films aller tijden in een poll door filmmagazine Sight and Sound. *Wanda* wordt vanaf 5 maart door Eye uitgebracht in de landelijke filmtheaters en is dan ook te zien op de Eye Film Player.

Minder bekend is een film als *Girlfriends* (Claudia Weill, 1978), waarin de jonge New Yorkse fotograaf Susan zich wat verloren voelt wanneer haar beste vriendin en kamergenoot abrupt verhuist om te trouwen. Deze verfrissend authentieke indie-film vol wrange humor vormde de inspiratie voor Greta Gerwig (Frances Ha) en Lena Dunhams serie *Girls*, waar Weill een aflevering van regisseerde. En in *Between the Lines* (1977) schetst Joan Micklin Silver invoelend en met humor de relaties tussen mannelijke en vrouwelijke redactieleden van een hip weekblad in moeilijkheden

Andere titels uit het programma zijn onder andere de zwarte komedie *A New Leaf* (Elaine May, 1971), het prachtig vormgegeven drama *Hester*

Street (Joan Micklin Silver, 1975) en het onroerende *Tell Me a Riddle* (Lee Grant, 1980).

Op 8 maart (Internationale Vrouwendag) is er een nagesprek bij *Wanda*. Koolhoven & Simons duiken dieper in de horrorcult *The Mafu Cage* (Karen Arthur, 1978) tijdens de Women Who Shot Back Night op 8 april.

Ongelijke springplank naar Hollywood

Lang was men er in Hollywood van overtuigd dat vrouwen lichamelijk ongeschikt waren om te regisseren. De weerstand van Hollywood tegen verandering was groot. Dat een omslag hoognodig was, bewijzen de cijfers: in de stille-filmperiode waren ongeveer 57 vrouwen actief als regisseur in de Verenigde Staten. Vanaf de vroege jaren dertig tot de late jaren zestig maakten alleen Dorothy Arzner en Ida Lupino commerciële films in Hollywood. Tussen 1961 en 1966 kwamen er twee vrouwen bij uit New York: Shirley Clarke en Juleen Compton regisseerden onafhankelijke films buiten Hollywood om.

Pas in de late jaren 60 begon het aantal vrouwelijke filmmakers weer iets toe te nemen. Tussen 1966 en 1980 waren er ongeveer zestien vrouwen die speelfilms maakten gericht op een groter publiek. Soms was dat binnen het studiosysteem, soms als onafhankelijke filmmakers met een zeer klein budget.

De ongelijkheid begon al bij de filmopleidingen: UCLA en de University of Southern California (USC) waren de springplank naar Hollywood maar kenden voornamelijk mannelijke studenten. Vrouwen begonnen zich te organiseren en richtten in 1972 de Writers Guild Women's Committee op om genderdiscriminatie aan te tonen, maar hun herhaalde ontmoetingen met studiosbazen liepen op niets uit. Vervolgens probeerde een groep feministen tevergeefs om de Directors Guild ertoe te bewegen meer vrouwen toe te laten via het Women's Steering Committee, opgericht in 1979.

Bijna alle vrouwen die in deze tijd van de tweede feministische golf kans zagen om een film te regisseren, hadden slechts een zeer korte carrière als speelfilmregisseur. Sommigen van hen maakte daarna hooguit televisiewerk. De vrouwelijke regisseurs die in de jaren 80 debuteerden, konden vaak wel langer hun vak blijven uitoefenen. Dat deden ze mede dankzij het pionierswerk van hun oudere collega's, nu eindelijk weer te zien op het grote doek in Eye.

Filmprogramma

Wanda (Barbara Loden, 1970), landelijke release

A New Leaf (Elaine May, 1971)

Hester Street (Joan Micklin Silver, 1975) – 4K-restauratie

Mikey and Nicky (Elaine May, 1976)

The Stronger (Lee Grant, 1976, 30') – 4K-restauratie

Between the Lines (Joan Micklin Silver, 1977)

Girlfriends (Claudia Weill, 1978)

The Mafu Cage (Karen Arthur, 1978), op 35mm uit de Eye-collectie, in Koolhoven & Simons, ook met fragmenten en trailers van andere films van vrouwelijke filmmakers in de jaren 70

Tell Me a Riddle (Lee Grant, 1980) – 4K-restauratie

Extra (ovb)

The Heartbreak Kid (Elaine May, 1972)

Chilly Scenes of Winter (Joan Micklin Silver, 1979)

Property (Penny Allen, 1979)

It's My Turn (Claudia Weill, 1980)

Fatso (Anne Bancroft, 1980)

//

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Pers- en vertonersvoorstelling in Eye Collectiecentrum (Asterweg 26, Amsterdam), aanmelden via Filmdepot of pers@eyefilm.nl

20 februari

13:30 Wanda

Boekingen

Eye Distributie: Justine Knijn booking@eyefilm.nl

Voor meer informatie, screeners en beeldmateriaal:

Beeldmateriaal Wanda: Filmdepot.nl

Beeldmateriaal Liberating Hollywood: Eye Perssite

Pers & PR: Rachel Voorbij (rachelvoorbeeld@eyefilm.nl / 0630254143)

Marketing: Bob Blöte (bobbleute@eyefilm.nl)